

MUNI
ARTS

**„Dlouhé 13. století“
aneb
Druhá westernizace**

Prof. PhDr. Martin Wihoda, PhD.
Faculty of Arts
Masaryk University
Czech Republic

Kolonizace
„německá“
„velká“
„emfyteutická“?

Dva koncepty:

František Palacký

- Příchod Němců (kolonizace)
- Střet staroslovanské demokracie s feudálními řády
- Odcizení české šlechty
- Čechy jako domov dvou národů

Povaha 13. století

Robert BARTLETT, *The Making of Europe. Conquest, Colonization and Cultural Change 950–1350*, London 1993.

Peter ERLÉN, *Europäischer Landesausbau und mittelalterliche deutsche Ostsiedlung. Ein struktureller Vergleich zwischen Südwestfrankreich, den Niederlanden und dem Ordensland Preussen*, Marburg/Lahn 1992 (Historische und Landeskundliche Ostmitteleuropastudien 9).

Jan KLÁPŠTĚ, *Proměna českých zemí ve středověku*, Praha 2005.

Jan Klápště

- Dobově podmíněná aktualizace minulosti
- Dvě vlny „Europeizace“ střední Evropy
- Recepce práva a technologických postupů

**Stříbro a městské obce:
Dva zástupné symboly 13. století**

Nesnadné počátky:

- Rýžování zlata

(Suchá Rudná, Stará Rudná, Cukmantl, Oskava)

- Směna zlata za stříbro

- Reforma mince

(brakteáty, denáry fenikového typu)

- Kolem poloviny 13. století rozvoj těžby stříbra
(Jihlava, Smilův Brod, Horní Benešov)

- Technologicky náročnější postupy

- Nutno vybudovat rozsáhlé hospodářské zázemí

- Právo ministeriálů magdeburského arcibiskupa
- Řídilo se jím také domácí obyvatelstvo

- Lokace

Převod služeb a dávek na peněžní platy

- První městské obce:

1213 Bruntál, Uničov

- Otázka „městskosti“ prvních měst

Ius Maidburgenses
(Ius Teutonicorum)

Nová tvář středověké krajiny

V poločase změn:

- Stabilní mince (denáry fenikového typu, brakteáty)
- Stabilizace cen
- Převod povinností a dávek na peněžité platy
- Lánová parcelace
- Modernizace technologických postupů
- Recepce vyspělého práva

—————→ *Změna mentality*

- Polovičitost inovací
- Agrární charakter městských obcí
- Prolínání starých tradic s novou právní kulturou

↓
Zaostávání za evropským Západem